

15906
22.12.2021**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA**

Aşağıda belirtilen sorularımın Adalet Bakanı Abdülhamit Gül tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü' nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 22.12.2021

Dersim DAĞ**Diyarbakır Milletvekili**

Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri ve hasta tutuklulara ilişkin rapor yayımlayan İnsan Hakları Derneği'nin verilerine göre, cezaevlerinde 604'ü ağır hasta olmak üzere toplam bin 605 hasta tutuklu bulunmaktadır. Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tutulan Vedat Çem Erkmen'in de 20 Aralık 2021'de hücrelerinde şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmesiyle 20 Kasım'dan 20 Aralık'a kadar hayatını kaybeden hasta tutuklu sayısı 7'ye ulaştı. Cezaevinden ilk ölüm haberi, Suriyeli yurttaş 33 yaşındaki Bangin Muhammed'den geldi. Tutuklandığında midesi ve bağırsaklarının yarısı olmayan Muhammed, İskenderun T Tipi Cezaevi'ndeki izolasyon hücrelerinde ölü bulundu. Cezaevinde yaşanan ikinci ölüm ise 9 Aralık'ta yaşandı. Kocaeli Kandıra 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutuklu bulunan Garibe Gezer, tecride alındığı süngerli odada ölü bulundu. Gezer'in tutulduğu hücrenin acil botunun devre dışı bırakıldığı ortaya çıktı. Şüpheli ölümlerde avukatların huzurda bulunduğu otopsi işlemi yapama prosedürü Gezer için uygulanmadı, avukatları cezaevine varmadan otopsi işlemleri tamamlandı. Ardından Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı ise soruşturma dosyasında gizlilik kararı aldı. 15 Aralık'ta ise hasta tutuklular Abdülerezak Suyur ve Halil Güneş yaşamını yitirdi. Ağırlaştırılmış müebbet cezası verilen ve İzmir Aliğa Şakran T Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan ağır hasta tutuklu 65 yaşındaki Abdülrezzak Suyur'a ölümünden 3 ay önce akciğer kanseri tedavisi konuldu. Ayrıca astım hastası da olan Suyur'un, kanser teşhisinden sonra tedavisi yapılmadı. Cezasının infaz süresini tamamlamasına 14 gün kalan Suyur'un şartlı tahliye talebi kabul görmedi. Suyur'la aynı gün hayatını hasta tutuklu Halil Güneş, İHD'nin ağır hasta tutuklular listesinde uzun süredir yer alıyordu. 2 Ocak 1993 yılında 23 yaşında iken ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla cezaevine giren ve kanser tedavisi gören Güneş, hayatının 29 yılını cezaevinde geçirdi. Güneş, Diyarbakır 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nin karantina hücrelerinde ölü bulundu. Kanser tedavisi gören Güneş'in hastalıkları, gözaltında gördüğü ağır işkenceler sonrasında ortaya çıkmıştı. Başlangıçta kaburgalarında oluşan kırıklar kalp ve akciğerini baskı altında tutarak nefes almada zorluklar yaşamasına sebep olmuş, cezaevlerindeki kötü sağlık koşulları, beslenme ve barınma koşullarıyla rahatsızlıkları zamanla daha da artmıştı. Suyur ve Güneş'in ölümünden bir gün sonra ise tedavi olması için şartlı tahliye edilen Salih Tuğrul tedavi gördüğü Mersin Şehir Hastanesi'nde yaşamını yitirdi. Felç geçirmesi nedeniyle refleksleri zayıflayan Tuğrul, 2013'te cezaevinde düşerek beyin

558 86

kanaması geçirdi. Durumu iyice kötüleşen Toğrul 2014'te siyasal iklimin yumuşaması ve oluşan kamuoyu tepkisi nedeniyle şartlı olarak tahliye edildi. Bolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde adli bir olaydan dolayı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilen İlyas Demir (32) de 17 Aralık'ta yaşamını yitirdi. Demir'in ölümüne ilişkin cezaevi yönetimi bilgi paylaşmazken ablası Mahide Demir, kardeşinin 2013 yılından bu yana farklı cezaevlerinde tutulduğunu, psikolojik hastalıkları olduğunu ancak tedavi edilmediğini söyledi. Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nde tutulan Vedat Erkmen ise hücrelerinde şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdi. Cezaevi yönetimin ölümün intihardan kaynaklandığını iddia etti. Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nde ağırlaştırılmış müebbet ve 374 yıl ceza alan Vedat Erkmen ağabeyi Saim Erkmen, kardeşinin intihar ettiğine inanmadığını söyledi.

Bu çerçevede;

1. Hasta mahpusların tahliye edilmemesinin önündeki engeller nelerdir? Ağır hasta mahpusların artık tedavi edilemez duruma geldiklerinde tahliyelerinin yapılmasının, yasal düzenleme olmasına rağmen hasta mahpusların infazlarının ertelenmemesinin nedeni nedir?
2. Bakanlığınız hasta tutukluların durumuna ilişkin araştırma ve cezaevini denetlemeye yönelik bir uygulamada bulunmuş mudur? Bulunmuşsa ne gibi sonuçlara varmıştır?
3. İnfazının çoğunu yerine getirmiş yaklaşık 600 ağır hasta mahpusun yaşam hakkının korunması amacıyla hükmün geriye bırakılması veya diğer adli kontrol hükümleri için Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
4. Son aylarda onlarca hasta tutuklu hayatını kaybetti. Hasta tutukluların serbest bırakılmasına yönelik bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?
5. Sivil toplum örgütleri ve insan hakları derneklerinin kamuoyuna açıkladığı tespit ve verilerden bakanlığınız haberdar mıdır? Cezaevlerinde bin 605 hasta tutuklunun bulunduğu doğru mudur? Doğruysa, serbest bırakılmamalarının önündeki engeller nelerdir?